

„TURYZM”, t. 10, z. 1, 2000

Marin Baczwarow

KONFERENCJA „ATLAS” W FINLANDII LA CONFÉRENCE „ATLAS” EN FINLANDE „ATLAS” CONFERENCE IN FINLAND

W dniach 18–21 czerwca 2000 r. w mieście Savonlinna w Finlandii (Karelia) odbyła się coroczna konferencja stowarzyszenia ATLAS. Stowarzyszenie to zrzesza uniwersytety oraz inne szkoły wyższe kształcące dla potrzeb turystyki, hotelarstwa i zarządzania, a także członków indywidualnych. Katedra Geografii Miast i Turyzmu UŁ jest członkiem ATLAS-u od 1995 r.

ATLAS powstał 9 lat temu – początkowo jako organizacja europejska – obecnie posiada filie azjatycką i afrykańską. Ogólna liczba członków wynosi ponad 100. Koordynatorem zrzeszenia jest Anglik dr Greg Richards, a siedziba ATLAS-u mieści się przy Wydziale Turystyki i Wolnego Czasu w Katolickim Uniwersytecie w Tilburgu, w Holandii.

Konferencja odbyła się w budynku filii Uniwersytetu Joensuu w Savonlinnie i była zorganizowana wspólnie przez tę uczelnię i miejski Urząd Turystyki m. Savonlinny. Jest to 30-tysięczne miasto, które powstało 350 lat temu na brzegu największego fińskiego jeziora Saima, przy pięknym zamku na wyspie Olavinlinna. Zamek został zbudowany przez Szwedów w 1425 r.

Tegoroczna konferencja ATLAS-u odbyła pod hasłem „Północ–Południe: kontrasty i powiązania w globalnej turystyce”. Wzięło w niej udział 133 delegatów, przeważnie z Finlandii i innych krajów skandynawskich, z W. Brytanii, Hiszpanii, Holandii i Irlandii. Uczestniczyli w niej także przedstawiciele Niemiec, Grecji, Belgii, Portugalii. Francja i Włochy w ogóle nie były reprezentowane, niezależnie od tego, że kilka francuskich i włoskich uczelni należy do organizacji. Z krajów Europy Środkowej była jedna uczestniczka z Polski i jedna z Węgier, z Europy Wschodniej – dwie osoby, natomiast z Rosji przyjechała tylko delegatka Tatarstanu. Inne kontynenty były mniej licznie reprezentowane:

Ameryka Północna – cztery osoby, Azja – sześć (w tym troje Chińczyków, dwójce Hindusów i Palestynka), Australia i Oceania miały troje przedstawicieli.

Można stwierdzić, że znaczna część uznanych specjalistów ze strefy anglojęzycznej była obecna na konferencji; ich udział wyróżniał się podczas obrad. Obecni byli m.in. Jafar Jafari, T. Selwyn, J. Tribe, Ter-Singh, Derek Hall, E. Laws, Greg Richards, R. Davidson.

Sesje plenarne w trzech sekcjach odbywały się każdego przedpołudnia i popołudnia (ogółem siedem posiedzeń).

Dzień pierwszy:

I sesja plenarna (wprowadzająca) pt. „Północ–Południe – globalna perspektywa turystyki” (w ramach tej sesji referaty wygłosili P. Burns „Relacje Północ–Południe w globalnej perspektywie” i T. Selwyn „Północ–Południe strefy śródziemnomorskiej – refleksje antropologiczne”);

sekcja 1a – Europejskie trendy w turystyce,

sekcja 1b – Antropologia turystyczna,

sekcja 1c – Turystyka w polityce międzynarodowej i na tle konfliktów politycznych,

sekcja 2a – Sezonowość na Północy i na Południu,

sekcja 2b – Rozwój turystyki w Europie Wschodniej,

sekcja 2c – Dziedzictwo historyczno-kulturowe w turystyce.

Dzień drugi:

sekcja 3a – Akweny a obszary dziewicze,

sekcja 3b – Turystyka, konflikty i rekonstrukcja po konflikcie,

sekcja 3c – Miejsca turystyczne,

sekcja 4a – Turystyka wiejska,

sekcja 4b – Doświadczenia turystyki w kontekście kulturowym.

II sesja plenarna – „Północ–Południe – perspektywa europejska” (zaprezentowane zostały trzy referaty delegatów z Finlandii: „Trendy w turystyce fińskiej”, „Południe jako produkt turystyczny” i „Ruch turystyczny na Południe”);

sekcja 5a – Programy nauczania i edukacja turystyczna,

sekcja 5b – Turystyka i rekreacja w mieście.

Po południu – Wycieczka i przyjęcie w zajeździe wiejskim (przykład turystyki wiejskiej).

Dzień trzeci:

sekcja 6a – Zatrudnienie w turystyce i socjodemografia,

sekcja 6b – Programy nauczania i edukacja (kontynuacja z sekcji 5a),

sekcja 7a – Nowe technologie rewolucjonizujące edukację turystyczną,

sekcja 7b – Trendy w turystyce międzynarodowej,

sekcja 7c – Marketing i zarządzanie turystyką.

II sekcja plenarna – „Wyzwania i oczekiwania w XXI w.” (przedstawione zostały dwa podsumowania – T. V. Singha na temat „Kontrowersje wokół modelu Północ–Południe i odpowiedzi turystyki” oraz J. Jafariego pt. „Wyzwania i możliwości powiązań Północ–Południe w nowym tysiącleciu”).

Podczas konferencji wygłoszono 65 referatów. Należy podkreślić, iż dużą rolę odgrywała wymiana poglądów. Po referatach plenarnych i po wystąpieniach w sekcjach przeznaczano tyle samo czasu na dyskusję, która była niekiedy ważniejsza od referatów spełniających raczej funkcję wprowadzenia do tematu.

Podanie tytułów wszystkich 65 referatów zajęłoby zbyt dużo miejsca, wolę więc przedstawić pewne spostrzeżenia natury ogólniejszej.

Zwraca uwagę fakt przywiązania dużej wagi dychotomii Północ–Południe, która w turystyce odgrywa rzeczywiście ogromną rolę. Jednocześnie w dalszym ciągu istnieją różnice w rozwoju turystyki, nie tyle przyrodnicze co modelowe, między Wschodem a Zachodem europejskim, co podkreśliłem w swoim referacie.

Jak wynika z przytoczonych tytułów sesji plenarnych i w sekcjach – zasięg tematyczny konferencji był niezwykle rozległy. Dotyczyła bowiem zarówno zagadnień teoretycznych, edukacji kadr na potrzeby turystyki i rekreacji, jak i zróżnicowań regionalnych w skali makro i mikro.

W centrum uwagi były też kierunki, trendy rozwojowe w turystyce i szczególnie w edukacji turystycznej. Przez wiele tematów przenikała problematyka przestrzenna, choć rzadko była wyodrębniana jako geograficzna – częściej była integrowana w szerszych pracach dotyczących turystyki i w kontekstach kompleksowych regionów.

Innym ważnym wnioskiem jest „powrót kultury” w badaniach i edukacji turystycznej. I to zarówno jako wzrastające zainteresowanie obiektami dziedzictwa, jak i uzasadnienie większej atrakcyjności obszarów i obiektów docelowych bliskością kulturową z krajami, z których pochodzą turyści.

Gospodarze spotkania zaimponowali uczestnikom konferencji informacją o stworzeniu krajowej sieci składającej się z siedmiu uczelni oferujących studia turystyczne. Powiązania między departamentami objętymi siecią są tak samo ważne, jak więzy z własną uczelnią. Sieć pozwala na lobbing wobec władz edukacyjnych kraju, a także organów ustawodawczych i stanowi mocny punkt przy rozdziale funduszy UE. Poza tym sieć jest doskonale zintegrowana z podmiotami przemysłu turystycznego na szczeblu centralnym i regionalnym.